

Udenlandsk lønudvikling tiltager yderligere i 1. kvartal 2023

Den danske lønstigningstakt i fremstilling var 2,9 pct. i 1. kvartal 2023, mens lønudviklingen blandt Danmarks vigtigste samhandelspartnere var 4,9 pct. Den udenlandske tiltog med 0,3 pct.-point fra 4. kvartal 2022 til 1. kvartal 2023, og dermed er den udenlandske lønudvikling 2 pct.-point over den danske, *jf. figur 1*.

Tabel 1. Lønudvikling i fremstillingssektoren i Danmark og udlandet

	3. kvrt. 2021	4. kvrt. 2021	1. kvrt. 2022	2. kvrt. 2022	3. kvrt. 2022	4. kvrt. 2022	1. kvrt. 2023
	----- Årlig ændring i pct. -----						
Dansk lønudvikling	3,0	3,0	3,8	3,2	3,3	3,6	2,9
International lønudvikling	2,7	2,3	2,6	3,2	3,4	4,6	4,9

Anm.: Opgjort efter DB07. Den internationale lønudvikling i fremstillingssektoren er baseret på Nationalbankens vægte til det effektive kronkursindeks fra 2014.

Kilde: DA's Internationale Lønstatistik.

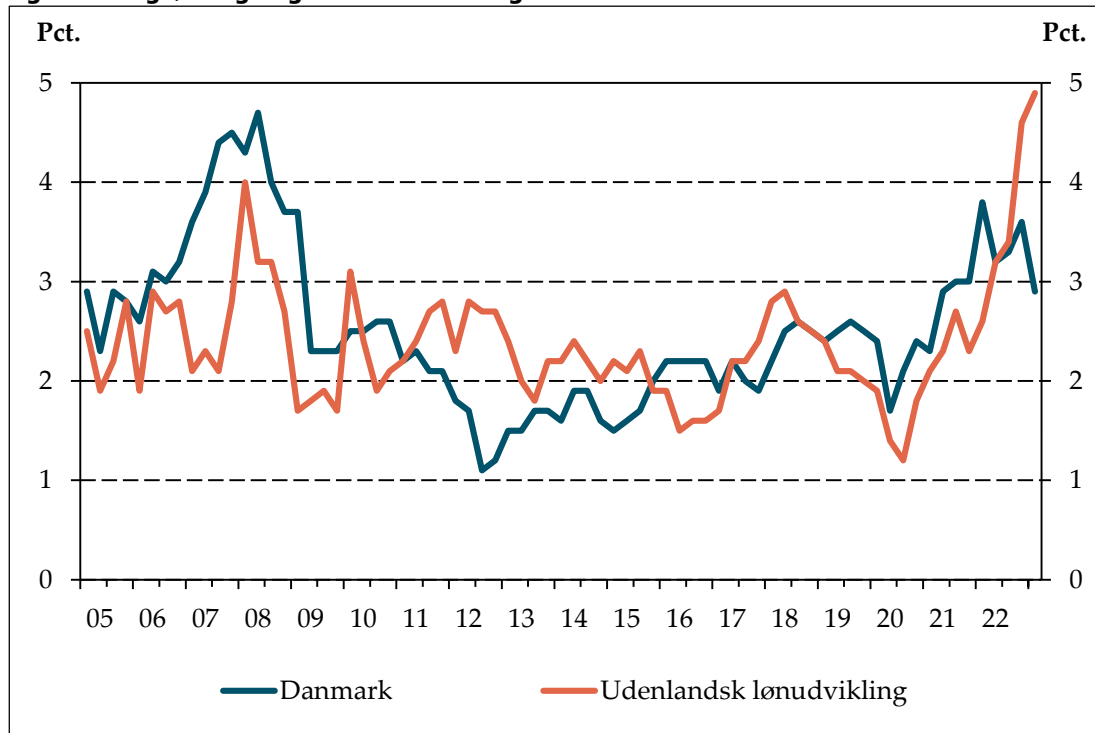
Lønkonkurrenceevnen, målt ved lønudviklingen i fremstillingsindustrien, korrigeret for produktivitet og valutakurs, blev væsentligt styrket fra 2012 til 2021. Industriens relative lønkvote, som er et mål for lønkonkurrenceevnen, der tillige tager højde for bytteforholdsændringer, stod også bedre i 2021 end den gjorde i 2012. De første opgørelser af de forskellige mål for lønkonkurrenceevnen for 2022 viser ganske markante udviklinger i forskellige retninger og skal fortolkes med forsigtighed. Men samlet set er dansk konkurrenceevne god.

Lønudviklingen hos vores vigtigste samhandelspartnere

Det vægtede gennemsnit af lønudviklingen i fremstillingssektoren hos Danmarks vigtigste samhandelspartnere var 4,9 pct. i 1. kvartal 2023, hvilket er 2 pct.-point højere end den danske lønudvikling, *jf. figur 1*. Den udenlandske lønudvikling er tiltaget i fem kvartaler i træk, og de seneste tre kvartaler har den udenlandske lønudvikling været på linje med eller over den danske.

Ved første offentliggørelse af den vægtede udenlandske lønstigningstakt i et givent kvartal indgår en betydelig del af landene med lønudviklingen fra kvartalet før på grund af sene offentliggørelsestidspunkter. Det indebærer, at der ofte sker revisioner af den udenlandske lønudvikling ved anden offentliggørelse af tallet. Den udenlandske lønudvikling for hhv. 1-3. kvartal 2022 er revideret op med 0,1 pct. point. For 4. kvartal 2022 er lønudviklingen revideret ned med 0,2 pct.-point fra 4,8 pct. til 4,6 pct. i forbindelse med denne offentliggørelse af tal for 1. kvartal 2023. Revisionen af 4. kvartal skyldes både nye oplysninger og revision af tidligere offentliggjorte oplysninger.

Figur 1. Årlig lønstigningstakt i fremstillingssektoren

Anm.: Der er forskel på, hvor hurtigt de enkelte lande offentliggør lønstatistik. Den udenlandske lønudvikling i figuren er baseret på den seneste tilgængelige observation. Det er ikke unormalt med korrektioner mellem første og anden offentliggørelse af det enkelte kvartal. Vægtene til beregning af det samlede udland er baseret på Nationalbankens vægte til det effektive kronekursindeks fra 2014.

Kilde: DA's Internationale Lønstatistik.

Blandt de udenlandske lønstigningstakter i fremstillingssektoren, der indtil nu er offentliggjort for 1. kvartal 2023, topper Tyskland og Storbritannien med lønstigningstakter på hhv. 6,6 pct. og 6,3 pct. Den danske lønstigningstakt i fremstilling for 1. kvartal 2023 er 3,7 pct.-point lavere end den tyske og 3,4 pct.-point lavere end Storbritanniens. I den modsatte ende havde Japan en udvikling i lønnen i fremstillingsindustrien på 0,9 pct. i 1. kvartal 2023, *jf. tabel 2*.

I Danmark aftog lønstigningstakten med 0,7 pct.-point fra 4. kvartal 2022 til 1. kvartal 2023. I 5 af de 7 samhandelslande, som har offentliggjort tal for 1. kvartal 2023, har lønudviklingen ligeledes været aftagende. De største fald i lønudviklingen fra 4. kvartal 2022 til 1. kvartal 2023 skete i Polen og Japan, hvor lønstigningstakterne aftog med hhv. 3,0 og 1,6 pct.-point. Omvendt så tiltog lønstigningstakten i Tyskland og USA med hhv. 1,7 pct.-point og 0,2 pct.-point.

Storbritanniens lønudvikling for 4. kvartal 2022 er blevet nedrevideret fra 9,0 pct. til 6,4 pct., mens lønstigningstakten for Finland blevet revideret op med 0,4-0,5 pct.-point for alle fire kvartaler af 2022.

Tabel 2. Årlig lønstigningstakt i fremstillingssektoren

	Forrige observation	Pct.	Seneste observation	Pct.	Forskel, pct.-point
Belgien	3. kv. 2022	8,9	4. kv. 2022	8,7	-0,2
Polen	3. kv. 2022	11,7	4. kv. 2022	8,7	-3,0
Tyskland	4. kv. 2022	4,9	1. kv. 2023	6,6	1,7
Storbritannien	4. kv. 2022	6,4	1. kv. 2023	6,3	-0,1
Sammenevjet lønudvikling	4. kv. 2022	4,6	1. kv. 2023	4,9	0,3
USA	4. kv. 2022	4,7	1. kv. 2023	4,9	0,2
Norge	4. kv. 2022	5,2	1. kv. 2023	4,5	-0,7
Frankrig	3. kv. 2022	4,1	4. kv. 2022	4,4	0,3
Holland	3. kv. 2022	2,8	4. kv. 2022	4,3	1,5
Spanien	3. kv. 2022	3,4	4. kv. 2022	3,0	-0,4
Danmark	4. kv. 2022	3,6	1. kv. 2023	2,9	-0,7
Finland	4. kv. 2022	3,4	1. kv. 2023	2,8	-0,6
Sverige	4. kv. 2022	3,1	1. kv. 2023	2,6	-0,5
Japan	4. kv. 2022	2,5	1. kv. 2023	0,9	-1,6
Italien	3. kv. 2022	0,3	4. kv. 2022	0,7	0,4

Anm.: Der er forskel på, hvor hurtigt de enkelte lande offentliggør lønstatistik. Lønstigningstakterne i tabellen er baseret på den seneste tilgængelige observation. Opgørelsen af den hollandske lønudvikling er et 4-kvartalers glidende gennemsnit. Vægtene til beregning af det samlede udland er baseret på Nationalbankens vægte til det effektive kronekursindeks fra 2014.

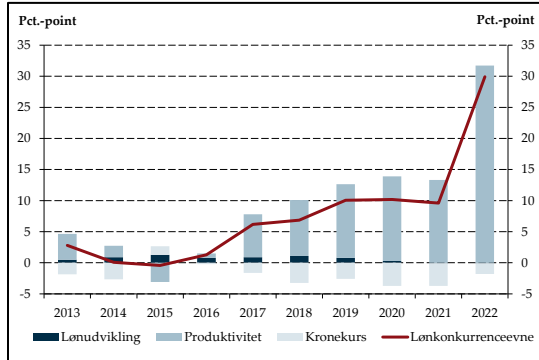
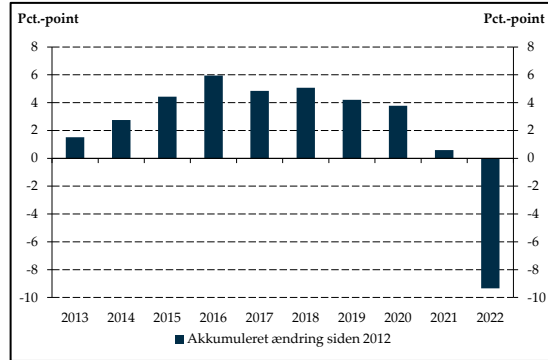
Kilde: DA's Internationale Lønstatistik.

Udviklingen i lønkonkurrenceevnen

Lønkonkurrenceevnen kan belyse, hvorvidt den nuværende lønudvikling er holdbar fremadrettet. Et højt lønniveau og høje lønstigninger er således kun problematisk, hvis det giver anledning til tab af job. Hvis et land kan opretholde et højt lønniveau samtidig med en lav arbejdsløshed, er man bedre stillet end i andre lande. Ændringer i konkurrenceevnen vil hovedsageligt kunne påvirke dansk eksport og import – og derigennem danske arbejdspladser – inden for det mellemlange sigt, dvs. omkring et årti. Derfor betragter FH udviklingen i konkurrenceevnen inden for denne tidshorisont.

Lønkonkurrenceevnen kan med et snævert begreb måles ved de relative enhedsløn-omkostninger, der er sammensat af udviklingen i produktiviteten og lønnen, og som endvidere korrigeres for udviklingen i kronekursen.

Fra 2012 til 2021 blev dette mål for dansk lønkonkurrenceevne forbedret med omkring 10 pct.-point, mens den første opgørelse af udviklingen i 2022 tyder på en yderligere forbedring, jf. figur 2a.

Figur 2a. Lønkonkurrenceevne**Figur 2b. Bytteforhold for industrivarer**

Anm.: Lønkonkurrenceevne er opgjort ved de relative enhedslønomsåstninger i fremstilling. Figurene viser den akkumulerede udvikling siden 2012. Lønkonkurrenceevnen er beregnet på baggrund af oplysninger fra Finansministeriet og er opgjort i juni 2023.

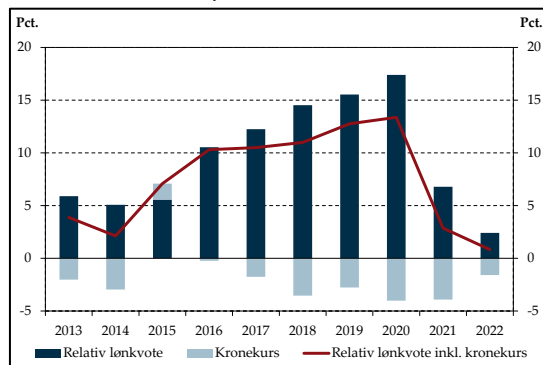
Kilde: Danmarks Statistik, Finansministeriet, DA på baggrund af Eurostat og egne beregninger.

En dybere forståelse af lønkonkurrenceevnen bør også tage højde for udviklingen i bytteforholdet. Bytteforholdsforbedringer afspejler til dels, at virksomhedernes indtjening løftes, hvilket forbedrer deres profitmuligheder og dermed øger tilskyndelsen til at producere i Danmark. Fra 2012 til 2016 steg danske virksomheders eksportpriser mere end importpriserne, hvilket forbedrede bytteforholdet. Derefter aftog det jævnt frem mod 2020. De seneste oplysninger viser et fald i det akkumulerede bytteforhold for industrivarer - specielt i 2022 er faldet væsentligt, *jf. figur 2b*. Tallene for 2022 er foreløbige og behæftet med en del usikkerhed. De bør derfor tolkes varsomt.

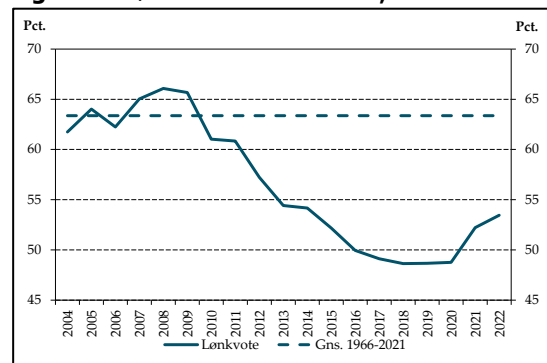
Et andet mål for den danske lønkonkurrenceevne, som samtidig tager højde for bytteforholdsændringer, er udviklingen i den relative lønkvote. Den relative lønkvote er defineret som udlandets lønkvote i forhold til den danske lønkvote. Et fald i den relative lønkvote betyder, at den samlede nominelle lønsum i forhold til nominal bruttoværditilvækst stiger mere i Danmark end i udlandet, hvilket betyder, at lønkonkurrenceevnen forværres.

Fra 2012 til 2020 steg den relative lønkvote i industrien som følge af, at den danske lønkvote faldt mere end udlandets. Fra 2016 til 2020 var den relative lønkvote i industrien korrigeret for kronekursen godt 10 pct. bedre end i 2012. I 2021 og 2022 er der med de foreløbige opgørelser sket et fald. Den relative lønkvote i 2022 er samlet set omtrent uændret i forhold til 2012, *jf. figur 3a*.

Figur 3a. Lønkonkurrenceevne, relativ lønvote i industrien

Figur 3b. Lønvote i industrien, Danmark

Anm.: Figur 3a viser den akkumulerede udvikling fra 2012 til 2022. Den relative lønvote er beregnet på baggrund af oplysninger fra Økonomiministeriet og senest opgjort i juni 2023.

Kilde: Danmarks Statistik, Finansministeriet, Danmarks Nationalbank og egne beregninger.

Den danske lønvote i industrien faldt fra ca. 66 pct. i 2008 til ca. 49 pct. i 2020 og er siden steget igen. I 2022 er lønvoten steget til godt 54 pct., jf. figur 3b.

I et langsigtet perspektiv har lønvoten i industrien gennemsnitligt været godt 63 pct. siden 1966. Lønvoten er dog blevet påvirket i nedadgående retning på grund af ændringer i nationalregnskabsmetode. Det er blandt andet sket igennem en anderledes håndtering af forskning og udvikling og gennem større bidrag til bruttoværditilvæksten gennem udenrigshandlen. Det skal derfor tages med forbehold, at lønvoten er faldet så kraftigt siden 2008. Samlet set har Danmark dog grundlæggende en god lønkonkurrenceevne.